

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ КОЛЕДЖ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

М.І. Романова
М.І. Романова

01 березня 2017 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З «УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ»
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ
«МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»
НА ОСНОВІ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
У 2017 РОЦІ**

Розглянуто і схвалено на засіданні
Навчально-методичної ради коледжу
Протокол № 6 від «31» січня 2017 р.
Голова НМР *І.П. Демехіна* І.П. Демехіна

Київ – 2017

Програма співбесіди з української мови та літератури містить основні вимоги до знань та умінь абітурієнтів, які вступають на основі повної загальної середньої освіти.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	4
2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	7
3. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ АБІТУРІЄНТІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	8
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ.....	9
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	12

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Співбесіда з абітурієнтами проводиться з метою виявлення загальних знань з української мови і літератури, перевірки рівня мовленнєвих умінь і навичок. Програма співбесіди з української мови відповідає чинній Програмі для загальноосвітніх навчальних закладів з української мови та літератури (5-11 класи) та складається з трьох розділів.

Перший з них містить перелік основних тем та понять з української мови, якими повинен володіти вступник.

У другому розділі вказано вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступників з української мови.

У третьому розділі наведено критерії оцінювання відповіді на співбесіді з української мови та літератури.

1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі.

2. Букви й інші графічні засоби. Український алфавіт. Співвідношення звуків і букв, звукове значення букв я, ю, є, ї, щ та буквосполучень дз, дзь, дж.

3. Склад. Наголос. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі.

4. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.

5. Найпоширеніші чергування голосних звуків.

6. Найпоширеніші чергування приголосних звуків.

7. Правила вживання апострофа.

8. Правила вживання м'якого знака. Позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків.

9. Написання слів іншомовного походження.

10. Спільнокореневі слова і форми слів. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

11. Вимова і написання префіксів з- (зі-, с-), роз-, без-, пре-, при-, при-.

12. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.

13. Правопис складних і складноскорочених слів.

14. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.

15. Синоніми, антоніми, омоніми.

16. Загальноновживані слова. Діалектні та професійні слова. Стилістична диференціація української лексики. Запозичені слова.

17. Поняття про фразеологізми. Типи фразеологізмів. Джерела української фразеології. Фразеологізми в ролі членів речення.
18. Поняття про самостійні та службові частини мови.
19. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
20. Назви істот і неістот, загальні і власні назви.
21. Рід, число, відмінок іменників.
22. Відміни іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників.
23. Невідмінювані іменники. Способи творення іменників.
24. Правопис найуживаніших суфіксів іменників. Велика буква у власних назвах.
25. Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
26. Якісні, відносні та присвійні прикметники.
27. Ступені порівняння прикметників, їх утворення.
28. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.
29. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.
30. Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (власне кількісні, неозначено-кількісні, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні I складені.
31. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Правопис числівників.
32. Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників.
33. Відмінювання займенників. Правопис займенників.
34. Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова.
35. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Види дієслів (доконаний і недоконаний). Часи дієслів.
36. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число. Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.
37. Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення.
38. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми на -но, -то. Правопис дієприкметників.
39. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного і

недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.

40. Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення. Правопис прислівників.

41. Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

42. Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Групи сполучників за будовою. Правопис сполучників окремо і через дефіс.

43. Частка як службова частина мови. Формотворчі, словотворчі та модальні частки. Написання часток. «Не» і «ні» з різними частинами мови.

44. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

45. Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного члена.

46. Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення.

47. Члени речення (підмет і присудок; додаток, означення, обставини), способи їх вираження та різновиди. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

48. Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом та присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

49. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях.

50. Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення.

51. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки в них.

52. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі). Розділові знаки при відокремлених членах.

53. Складне речення, його типи. Складносурядне речення. Розділові знаки в складносурядних реченнях.

54. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.

55. Складне речення з кількома підрядними.

56. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні. Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому.

57. Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

58. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, доречність, виразність, правильність. Мовленнєві помилки.

59. Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.

60. Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Усна народна творчість.
2. Загальна характеристика календарно-обрядових і соціально-побутових пісень.
3. Тематика, зміст, образи народних балад і дум.
4. Пісні Марусі Чурай.
5. Історичні пісні «Зажурилась Україна», «Чи не той то хміль».
6. Давня українська література.
7. «Слово про похід Ігорів».
8. Іван Вишенський. «Послання до єпископів».
9. Григорій Сковорода. «Всякому місту - звичай і права», «Бджола та Шершень».
10. Література кінця XVIII — початку XX ст.
11. Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».
12. Григорій Квітка-Основ'яненко. «Маруся».
13. Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Сон» («У всякого своя доля»), «Кавказ», «До Основ'яненка», «І мертвим, і живим...», «Заповіт», «Мені однаково».
14. Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».
15. Марко Вовчок. «Максим Гримач».
16. Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».
17. Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».
18. Українська драматургія. Театр корифеїв.
19. Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».
20. Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей».
21. Ольга Кобилянська. «Земля».
22. Леся Українка. «Contra spem spero», «Лісова пісня».
23. Михайло Коцюбинський. «Intermezzo», «Тіні забутих предків».
24. Василь Стефаник. «Камінний хрест».

25. Микола Вороний. «Блакитна Панна».
26. Література ХХ ст.
27. Павло Тичина. «Арфами, арфами», «Ви знаєте, як липа шелестить».
28. Володимир Сосюра. «Любіть Україну».
29. Юрій Яновський. «Вершники» (новела «Подвійне коло»).
30. Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».
31. Микола Куліш. «Мина Мазайло».
32. Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».
33. Олександр Довженко. «Зачарована Десна», «Україна в огні».
34. Андрій Малишко. «Пісня про рушник».
35. Василь Симоненко. «Лебеді материнства», «Ти знаєш, що ти - людина?».
36. О. Гончар. «За мить щастя».
37. Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Українське альфреско», «Маруся Чурай».
38. Іван Драч. «Балада про соняшник».
39. Дмитро Павличко. «Два кольори».
40. Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюсь я...», «О земле втрачена, явися!..».
41. Григорій Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».
42. Твори українських письменників-емігрантів.
43. Іван Багряний. «Тигролови».
44. Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?».
45. Сучасний літературний процес.

Теорія літератури. Загальний огляд, основні тенденції. Зміст і форма художнього твору. Композиція художнього твору. Тропи. Види комічного. Поетичний синтаксис. Теорія віршування. Роди і види літератури. Великі епічні твори: роман, епопея. Види ліричних творів за тематикою: філософська, патріотична, громадянська, пейзажна й інтимна лірика. Драма. Літературні стилі та напрями.

3. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ АБИТУРІЄНТІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Абітурієнти, які проходять співбесіду, **повинні:**

- розрізняти звуки мови, визначати голосні й приголосні звуки, їх характеристику, ділити слово на склади, розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування звуків;

- розпізнавати вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами;
- відділяти закінчення від основи, добирати спільнокореневі слова, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, визначати спосіб творення слів;
- пояснювати відомі слова, добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; пояснювати значення фразеологізмів, крилатих висловів;
- розпізнавати частини мови, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль;
- розрізняти словосполучення й речення, визначати типи підрядного зв'язку в словосполученні;
- визначати структуру речення, вид речення, правильно ставити розділові знаки й обґрунтовувати їх постановку;
- визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, замінювати пряму мову непрямою;
- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них;
- знати особливості літератури різних періодів;
- знати найважливіші факти біографії письменників;
- розрізняти основні літературно-естетичні методи, напрямки, течії;
- розрізняти літературні роди та їхні жанри;
- знати основи версифікації (віршування), види рим і стоп;
- знати образотворчі засоби в художній літературі (фонетичні, лексичні, синтаксичні); (орфографічні, орфоепічні, лексичні, граматичні, стилістичні, пунктуаційні); мовленнєві норми (етику й етикет спілкування).

Абітурієнт повинен **вміти**:

- говорити українською мовою з дотриманням правил орфоепії;
- застосовувати теоретичні знання для створення висловлювань у різних стилях і видах мовлення;
- робити ідейно-художній аналіз літературного твору, давати власну оцінку прочитаному;
- визначати особливості стилю письменника, його місце в історії української і світової літератури; виголошувати свої думки, підтримувати діалог.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ

При оцінюванні відповідей до уваги беруть такі критерії:

- рівень засвоєння орфоепічних, граматичних, лексичних, стилістичних умінь і навичок;
- комунікативні вміння (уміння сприймати, відтворювати, створювати усні висловлювання);

- обізнаність у творчості українських письменників і поетів;
- знання теорії літератури.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень вступників

Бали	Вимоги до умінь абітурієнта
1	- Абітурієнт відтворює матеріали на елементарному рівні, називаючи окремий літературний факт або явище.
2	- Абітурієнт розуміє матеріал на елементарному рівні його засвоєння, відтворює якийсь фрагмент окремим реченням.
3	- Абітурієнт сприймає навчальний матеріал, дає відповідь у вигляді вислову (з допомогою викладача).
4	- Абітурієнт володіє літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворює незначну його частину, дає визначення літературного явища без посилання на текст.
5	- Абітурієнт володіє матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою викладача відтворює матеріал і наводить приклад з тексту.
6	- Абітурієнт володіє матеріалом, відтворює значну його частину, з допомогою викладача знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.
7	- Абітурієнт володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим викладачем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
8	- Абітурієнт володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісно-комплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом викладача виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
9	- Абітурієнт володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу художнього твору, систематизує та узагальнює набуті знання, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження.
10	- Абітурієнт володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює окремі нові літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює з різними джерелами інформації, систематизує та творчо використовує дібраний матеріал.
11	- Абітурієнт на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює різноманітні явища культурного життя, виявляючи власну позицію щодо них.

12	- Абітурієнт вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації, схильність до літературної творчості.
-----------	--

Таблиця відповідності оцінювання за 12-бальною і 200-бальною системою оцінювання навчальних досягнень вступників

Оцінювання за 12 бальною системою оцінювання навчальних досягнень вступників	Оцінювання за 200 бальною системою оцінювання досягнень вступників
1	0
2	0
3	0
4	100
5	123,5
6	143
7	152,5
8	162
9	172,5
10	175
11	190,5
12	200

Підсумкова оцінка за співбесіду виставляється за 200-бальною системою оцінювання.

200-175 балів ставиться, якщо абітурієнт ґрунтовно й повно викладає теоретичний матеріал, дає правильне визначення мовних понять; демонструє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, наводить необхідні приклади, дібрані самостійно; не допускає мовленнєвих помилок.

152-172 бали отримує абітурієнт, який теж демонструє знання й розуміння необхідного матеріалу, однак у відповіді є певні фактичні помилки, які він виправляє після зауваження екзаменатора.

143-100 балів отримує абітурієнт, який виявляє знання й розуміння основних положень даної теми, але викладає матеріал не досить повно, допускає неточності у визначенні понять або у формулюванні правил; не вміє глибоко й переконливо обґрунтовувати свої думки й відчуває труднощі під час добору прикладів; викладає матеріал непослідовно й допускає мовленнєві помилки.

0 балів - абітурієнт демонструє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідного розділу, допускає у формулюванні визначень і правил помилки, що спотворюють їх зміст.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Українська мова

1. Бурячок А. А. Орфографічний словник / А. А. Бурячок. – К.: Богдан, 2000.
2. Вихованець І. Р. Вивчаємо Українську Мову. Розширений Курс. Самовчитель: Навчальний Посібник / І. Р. Волох. – К., 1993.
3. Волох О. Т. Сучасна Українська Літературна Мова / О. Т. Волох. – К., 1986.
4. Волощак М. Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання / М. Волощак. – К.: Просвіта, 2000. – 128 с.
5. Головащук С. І. Складні випадки наголошення: Словник-довідник / С. І. Головащук – К., 1995.
6. Горпинич В.О. Українська Морфологія: Навчальний Посібник / В. О. Горпинич. – Дніпропетровськ, 2002.
7. Єрмоленко С. Я. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / [С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, О. Г. Тодор]; за ред. С. Я. Єрмоленко. – К.: Либідь, 2001. – 223 с.
8. Мала філологічна енциклопедія / [Уклали: О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк]. – К.: Довіра, 2007. – 478 с.
9. Олійник О. Світ українського слова / О. Олійник. – К.: Хрещатик, 1994. – 415 с.
10. Онуфрієнко Г. С. Складні випадки українського правопису: Навчальний посібник / Г. С. Онуфрієнко та ін. – Запоріжжя, 1998.
11. Сучасна українська мова / За ред. О. Д. Пономарева. – К.: Либідь, 2001. – 399 с.
12. Сучасна українська мова: Підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін. – К., 2001.
13. Український правопис / [Ин-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. Мови НАН України]. – К.: Наукова думка, 2012. – 288 с.

14. Ющук І. П. Практичний довідник з української мови / І. П. Ющук. – К.: Рідна мова, 1998. – 224 с.

Українська література

1. Бернадська Н.І. Українська література 20 століття: Навч. посіб. для старшокласників та вступників до вищих навчальних закладів. – К.: Знання-Прес, 2002. – 268 с.

2. Історія української літератури ХІХ століття: У 2 кн. Підручник / За ред. акад. М. Г. Жулинського. – К.: Либідь, 2006.

3. Куриліна О. В. Українська література: Довідник: Для абітурієнтів та школярів: Пов. курс підготов. до вступу у вищі навч. закл. / О.В. Куриліна, Г. І. Земляна. - Кам'янець-Подільський: Абетка, 2004. – 380 с.

4. Пахаренко В. Постмодерн. Сучасний український літературний процес // Українська мова і література в школі. – 2002. – 4. – С. 59–64.

5. Слоньовська О.В. Конспекти уроків з української літератури: Нове прочитання творів: 11 кл. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. – 638 с.

6. Ткачук М.П. Літературний процес 90-х років 20 століття // Українська мова та література. – 2000. – № 22(178). – Травень. – С. 1–6.

7. Українська література у портретах і довідках. Давня література – література ХІХ ст: Довід. / Ред.: С.П. Денисюк. – К.: Либідь, 2000. – 360 с.

8. Українські літературні школи та групи 60 - 90-х рр. ХХ ст.: антологія вибраної поезії та есеїстики. – Львів: ЛА „Піраміда”, 2009. – 620 с.

9. Українські письменники діаспори. В 2-х т. – К, 2007

10. Усі українські письменники та їхні твори. – Харків: Ранок, 2008 – 336 с.

11. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза: Постмодерний період: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 248 с

12. Яременко В. Панорама української літератури ХХ століття // Українська мова та література. – 2001. – №11. – С. 1–22.